

Ex/SAN/UG/MAJOR/1.1/2024

BACHELOR OF ARTS EXAMINATION, 2024

(1st Year, 1st Semester)

SANSKRIT (HONOURS)

COURSE : I

[Fundamentals of Sanskrit Grammar & Metrics]

Time : 2 Hours

Full Marks : 30

The figures in the margin indicate full marks.

विभाग: – क

द्वितीयं प्रश्नं विहाय सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः

१. अधोनिर्दिष्टेषु चतुर्णां निष्पन्नं रूपं लिखित्वा प्रत्येकं तैः वाक्यरचनं क्रियताम् : 1×4=4

(क) गो-शब्दस्य सप्तम्याः बहुवचनम्।

(ख) किम्-शब्दस्य पुंसि चतुर्थ्याः एकवचनम्।

(ग) मातृ-शब्दस्य द्वितीयायाः एकवचनम्।

(घ) श्रीमत्-शब्दस्य षष्ठ्याः बहुवचनम्।

(ङ) पथिन्-शब्दस्य सप्तम्याः एकवचनम्।

SANS-177

[Turn Over]

(2)

२. अधोरेखाङ्कितपदेषु चतुर्णां सकारणं विभक्तिः निरूपणीया :

1×4=4

(क) शिशुभ्यः मिष्टान्नं रोचते।

(ख) पुत्रः पित्रा देवालयं गच्छति।

(ग) रन्धनाय स्थाली।

(घ) अरुणः वरुणाय शतं धारयति।

(ङ) केशेषु चमरीं हन्ति।

३. अधोलिखितेषु चतुर्णां निष्पन्नरूपाणि लिख्यन्ताम् :

1×4=4

(क) सम्-भू+ल्यप्।

(ख) नृत् + शतृ (स्त्रियां प्रथमैकवचने)।

(ग) राधा + ढक् (पुंसि प्रथमैकवचने)।

(घ) सेव्+शानच् (स्त्रियां प्रथमैकवचने)।

(ङ) वि-धा+क्त (पुंसि प्रथमैकवचने)।

४. निम्नलिखितेषु वाक्येषु चतुर्णां शुद्धरूपं लेखनीयम् :

1×4=4

(क) शठस्य मित्रस्य किं प्रयोजनम्।

(ख) भगवानस्य महिमां स्मर।

(ग) प्रभुः भृत्याय अभिक्रुध्यति।

(घ) नास्ति मे मरणस्य भयम्।

(ङ) श्रमस्य ऋते विद्या न भवति।

SANS-177

[Continued]

(3)

५. अधःप्रदत्तेषु वाक्येषु चतुर्णां वाच्यपरिवर्तनं क्रियताम् : 1×4=4

(क) अहं त्वां पश्यामि।

(ख) मया इदं कर्तव्यम्।

(ग) तेन व्याघ्रो दृष्टः।

(घ) भृत्यः बालकं ग्रामं नयति।

(ङ) दरिद्रेण धनी अर्थः याच्यते।

विभागः - ख

६. अधोलिखितेषु प्रश्नद्वयं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयम् :

1×2=2

(क) का नाम यतिः ?

(ख) किं नाम वृत्तम् ? कतिविधं च वृत्तम् ?

(ग) 'छन्दोमञ्जरी' ग्रन्थस्य कः प्रणेता ?

७. अधोनिर्दिष्टयोः छन्दसोः लक्षणनिर्देशपूर्वकं सोदाहरणं च एकस्य व्याख्यानं देयम् : 4

रुचिरा, वंशस्थविलम्।

८. गणविन्यासपूर्वकं यतिप्रदर्शनपूर्वकं च छन्दो निरूपणीयम् : 4
किं त्वं भयेन परिवर्तितसौकुमार्या।

★ ★ ★

SANS-177

XX23(071)—80